

'Schoon Water' in een notendop

Waarom 'Schoon Water'?

Doel van 'Schoon Water' is het terugdringen van het gebruik van schadelijke gewasbeschermingsmiddelen in de acht zeer kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden. Dat is nodig om schoon grondwater te behouden, zodat het voor iedereen geschikt blijft als drinkwater nu en in de toekomst.

Wie doen er mee?

In Budel en Waalwijk doen een aantal akkerbouwers, tuinders, veehouders en loonwerkers mee sinds 2001. In Vessem en Nuland zijn telers gaan meedraaien in 2003. In 2004 zijn ook telers in Helvoirt en Macharen mee gaan doen in het project. In 2006 nemen in totaal 350 telers deel aan 'Schoon Water'! Daarnaast zijn ook loonwerkers actief betrokken in het project.

Maar niet alleen agrariërs doen mee. In het project benaderen Brabant Water en de Provincie Noord-Brabant ook bewoners, bedrijven en gemeenten in de zeer kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden.

Hoe werkt het?

Met hulp van een adviseur wordt het gewasbeschermingsmiddelengebruik op het bedrijf geïnventariseerd. Samen met de telers wordt vervolgens bekeken welke alternatieven er zijn voor schadelijke middelen, en of het gebruik

Ook machines voor duurzaam onkruidbeheer op verhardingen waren op het symposium in Hoogeloon te zien.

© Jan Grosfeld

van schadelijke middelen naar beneden kan. Daarna gaan telers in de praktijk met de alternatieve maatregelen aan de slag. In 'Schoon Water' leggen de deelnemers en Brabant Water hun afspraken vast. Zodat beide partijen houvast hebben aan afspraken.

Voor wie zijn de resultaten bedoeld?

De belangrijkste resultaten van het project zijn de ontwikkeling en toepassing van die maatregelen die het gewas goed beschermen en geen risico opleveren voor het grondwater en die passen op uw bedrijf. De kennis, ervaring en effecten zijn gericht op de telers in de acht zeer kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden. Ook de agrariërs in de rest van Brabant kunnen met de praktische adviezen hun voordeel doen. De provincie en Brabant Water gebruiken de resultaten om het beleid in de zeer kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden te verbeteren, met oplossingen die in de praktijk haalbaar zijn.

Organisatie

'Schoon Water voor Brabant' is een stimuleringsproject van Brabant Water en provincie

Noord-Brabant. Het project is onderverdeeld in twee sporen:

- het landbouwspoor, onder de titel 'Schoon Water - Brabantse telers laten zien dat 't kan'
- het niet-landbouwspoor, waaronder gemeenten, industrie, recreatie en bewoners, onder de titel 'Schoon Water voor Brabant'.

Aan het project doen verder mee:

- Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie (ZLTO)
- Overlegplatform Duinboeren
- Waterschappen Aa en Maas, De Dommel, Brabantse Delta
- CLM en DLV verzorgen de uitvoering van het landbouwspoor.

Vragen?

Voor meer informatie kunt u terecht bij:

- CLM: Peter Leendertse: E.pelle@clm.nl T 0345-470751
- Provincie Noord-Brabant: Sarie Buijze: E.sbuijze@brabant.nl T 073-6812316
- ZLTO: Ton van Korven: E.tvkorv@zlt.nl T 013-5836583
- Brabant Water: Jochem de Regt: E.jochem.de.reg@brabantwater.nl T 073-6838461
- Overlegplatform Duinboeren: Emiel Ansems: E.duinboeren@hetnet.nl T 0411-643639

Meer informatie vindt u op de websites www.schoon-water.nl en www.brabantleefmetwater.nl

Colofon

Dit is de twaalfde nieuwsbrief 'Schoon Water'. Eerdere nieuwsbrieven kunt u vinden op www.schoon-water.nl. De volgende nieuwsbrief verschijnt in het voorjaar van 2007.

Tekst en Redactie

CLM, Culemborg

Foto's

Jan Grosfeld, Yvonne Gooijer en Anneloes Visser

Vormgeving en druk

Drukkerij Libertas, Bunnik

Schoon Water

NIEUWSBRIEF 12 - FEBRUARI 2007

BRABANTSE TELERS LATEN ZIEN DAT 'T KAN

Gemeenten tekenen convenant!

Tijdens het Schoon Water symposium in Hoogeloon -op 1 februari jongstleden- hebben de gemeenten Oss, Waalwijk en 's-Hertogenbosch het convenant 'Schoon Water voor Brabant' getekend. Samen met de convenantpartners Brabant Water, Provincie Brabant en de waterschappen hebben zij hiermee vastgelegd het gebruik van chemische onkruidbestrijdingsmiddelen binnen het grondgebied van hun gemeente te verminderen.

De gemeenten gaan de komende jaren het gebruik van chemische onkruidbestrijdingsmiddelen op verhardingen beperken. Hierbij moeten zij de eerste twee jaar minimaal aan de DOB-richtlijnen (Duurzaam Onkruid Beheer) voldoen. Dit houdt in dat ze bij eventuele toediening van chemische bestrijdingsmiddelen rekening houden met factoren als neerslag na bespuiten, hoeveelheid en type middel en de

© Jan Grosfeld

De gemeenten Oss, Waalwijk en 's-Hertogenbosch tekenen het convenant 'Schoon Water voor Brabant'.

plaats waarop het middel wordt toegediend. In de periode daarna werken de gemeenten

toe naar het certificeringsniveau zilver op de Barometer Duurzaam Terreinbeheer. Bij niveau Zilver is gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen alleen toegestaan in onveilige situaties waar alternatieven geen oplossing bieden.

Door het goede voorbeeld te geven, willen de gemeenten particulieren en bedrijven stimuleren het onkruidbeheer milieuvriendelijk uit te voeren.

© Jan Grosfeld

Schoon Water loket

Vanaf 1 februari jl. kunnen bewoners, gemeenten en grondgebruikers uit de zeer kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden met hun vragen terecht bij het Schoon Water loket. Voorlopig alleen telefonisch via het nummer 0345-470719, maar binnenkort kunt u ook via de website (www.schoon-water.nl) schriftelijk uw vragen stellen.

De meest gestelde vragen met antwoord worden op de website gezet. Op de website vermelden we ook relevante informatie voor alle doelgroepen; variërend van tips om het erf onkruidvrij te houden zonder chemische middelen tot actuele teeltinformatie voor agrariërs. Gemeenten krijgen via de website informatie over certificering en kunnen bij het loket ook vragen stellen hierover.

Schoon Water loket

Meer vraag-gericht, En: persoonlijk advies blijft!

Schoon Water

Jan en Rob Meeuwissen winnen Innovatieprijs

De innovatieprijs Schoon Water 2006 is gewonnen door Jan Meeuwissen en zijn zoon Rob. Zij hebben hun spuit met sleepdoek-systeem gekoppeld aan een GPS-systeem; een unieke combinatie in Europa! Jan Coppelmans won met zijn zelfgebouwde, verstelbare schoffelmachine de tweede prijs. De derde prijs ging naar Jan Smolders voor zijn zelfgebouwde schoffelmachine en rijenspuit. De prijzen werden uitgereikt op het Schoon Water symposium.

In totaal gaven negen telers gehoor aan de oproep om mee te dingen naar de innovatieprijs.

Alle inzendingen zijn door de jury beoordeeld op de volgende vier punten:

1. Effectiviteit voor schoon grondwater;
2. Nieuwheid;
3. Toepasbaarheid voor collega's;
4. Blijvende gunstige verandering.

Uit de negen genomineerden zijn drie prijswinnaars gekozen. Zou de naam Jan ermee te maken hebben?

1e prijs

De eerste prijs was voor Jan en Rob Meeuwissen uit Gastel. Door middel van een GPS-systeem op hun spuit met sleepdoek voorkomen ze overlapping tijdens het spuiten. Ook hoeven ze geen rijen meer te tellen om te

zien waar ze gebleven zijn. Door deze nauwkeurigheid kunnen ze op middel besparen en dat draagt bij aan schoner grondwater. In de toekomst is het zelfs mogelijk dat het systeem bij een geer zelf de spuitdoppen dicht zet. De combinatie van sleepdoek en GPS is uniek in Europa.

2e prijs

Met zijn zelfgebouwde schoffelmachine heeft Jan Coppelmans uit Wintelre de tweede prijs in de wacht gesleept. Coppelmans heeft een tweewieltractor op handige wijze met een bestaande schoffelmachine gecombineerd.

De schoffelmachine is inzetbaar in verschillende gewassen omdat zowel de banden als de schoffels in breedte verstelbaar zijn. Ook de schoffels zelf kunnen gewisseld worden. Door zijn gewassen te schoffelen kan Coppelmans bespuitingen uitsparen en houdt hiermee het grondwater schoon.

3e prijs

Jan Smolders uit Oerle-Veldhoven heeft met zijn zelfgebouwde schoffelmachines en rijenspuiten de derde prijs behaald. Om op middelkosten te besparen heeft hij deze machines ontwikkeld voor suikerbieten en maïs. Hij heeft hierbij de machines aangepast aan de afstanden van het gewas. Bovendien worden de machines voorop de tractor bevestigd, zodat er zicht op het werk is.

Jan en Rob Meeuwissen voor hun tractor met GPS.

De drie prijswinnaars van de innovatieprijs 2006 tijdens het symposium in Hoogeloon.

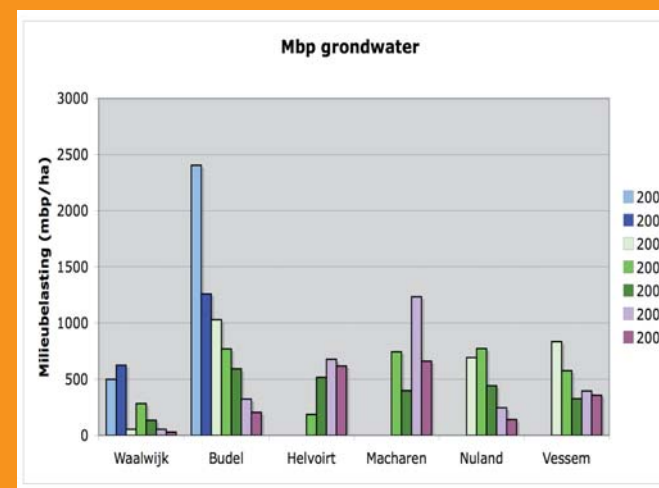

Meer dan 7000 ha met Schoon Water-maatregelen!

Projectleider Peter Leendertse (CLM) toonde op het Schoon Water symposium de nieuwste resultaten van het project.

In de zes zeer kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden is in 2006 op 81% van het landbouwareaal gewerkt met Schoon Water-maatregelen. Dit is in totaal 2660 hectare. De loonwerkers en agrariërs passen de maatregelen inmiddels ook standaard toe buiten de gebieden. Dit betekent dat buiten de gebieden op 4500 hectare wordt gewerkt met de maatregelen. In totaal dus meer dan 7000 ha.

Milieubelasting van het grondwater in 2006 opnieuw verder gedaald

De agrarische deelnemers hebben in 2006 de uitspoeling van bestrijdingsmiddelen verder verminderd. Een mooi resultaat dat ondanks de sterke uitbreiding met nieuwe deelnemers is behaald.